

YVA-menettely, Kalajoen biokaasulaitoksen rakennushanke, BIO-VV Oy

LIITE 2. PERUSTELTU PÄÄTELMÄ LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisena toimiva Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lähetti lausuntopyynnöt seuraaville tahoille YVA-selostuksen kuulemisvaiheessa:

Energiavirasto
Kalajoen kaupunki
Kalajoen kaupunki, kaavoitus ja maankäyttö
Kalajoen kaupunki, rakennusvalvonta
Kalajoen kaupunki, ympäristösuojelu- ja ympäristöterveydenhuoltoviranomainen
Kalajoen kaupunki, jätehuoltoviranomainen (Jokilaaksojen jätelautakunta)
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Luonnonvarakeskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan museo
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/ Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/ Ympäristöluvut -vastuualue
Ruokavirasto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Väylävirasto
Vesikolmio Oy
Vestia Oy
BirdLife Keski-Pohjanmaa ry
Jokelan Turkistarhaajat ry
Kalajoen Omakotiyhdistys ry
Kalajoen Yrittäjät ry
MTK-Keski-Pohjanmaa
MTK-Kalajoki
Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

Tässä julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on tietosuojasyistä poistettu tarkemmat kiinteistö- ja yhteystiedot sekä lausuntojen johdantotekstit, joissa on kiitetty lausuntopyynnöstä ja referoitu nähtävillä ollut arviointiohjelmaa. Verkkopalvelussa julkaistavasta lausunnosta ja sen liitteistä on tietosuojasyistä poistettu yksityishenkilöiden nimet. Lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäistä sisältöä on siten tässä verkkoversiossa paikoin tiivistetty. Alkuperäiset versiot mahdollisine liitteineen on toimitettu hankkeesta vastaavan käyttöön. Yhteysviranomaiselle saapuneet lausunnot ja mielipiteet on seuraavassa esitetty aakkosjärjestyksessä.

LAUSUNNOT

Kalajoen kaupungin kaavoitusviranomaisen lausunto.

Hankealue Hankealue sijoittuu Vesikolmio Oy:n jätevesilaitoksen kiinteistölle, Kalajokilaakson keskusvedenpuhdistamon viereen. Kiinteistön omistaa Vesikolmio Oy ja kiinteistöltä on vuokrattu Bio-VV:n biokaasulaitokselle noin hehtaarin kokoinen alue. Vuokrattu alue on alun perin suunniteltu kompostointikentäksi.

Maakuntakaava Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavassa on alue ja Kalajoen keskusvedenpuhdistamo osoitettu kaavamerkinnällä jätevedenpuhdistamo (et-j).

Yleiskaavatilanne Alueen maankäyttö on tutkittu alueelle laaditussa tuoreessa osayleiskaavassa. Alueen osayleiskaavatilanne on muuttunut YVA-ohjelman aikaisesta tilanteesta siten, että Kalajoen keskustan osayleiskaava 2035 on korvannut vuodesta 1993 voimassa olleen vanhentuneen Kalajoen kirkonseudun osayleiskaavan. Biokaasulaitos sijoittuu 17.8.2023 lainvoimaiseksi tulleen oikeusvaikutteisen Kalajoen keskustan 2035 alueelle. Osayleiskaavaan liittyy kaavamääräyksiä ja kaavamääräysten mukaan alue on suunnittelutarvealuetta.

Osayleiskaavassa alue on varattu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET), johon samalle kiinteistölle, keskusvedenpuhdistamon viereen biokaasulaitos tulisi sijoittumaan. Keskitetty jätevedenpuhdistamo on jo toteutettu ja biokaasulaitoksen sijoittamisessa alueella on kysymys jätevedenpuhdistamon kehittämisestä. Biokaasulaitos tukee kierrätystä ja tuotteiden jatkojalostusta.

Hankealueen pohjoispuolelle sijoittuu Jokelan turkistarha-alue. Turkistarha-alueen ympärille on osayleiskaavassa osoitettu yhden kilometrin laajuinen suoja-alue (hh), Keskusvedenpuhdistamo ja suunnitteilla oleva biokaasulaitos sijoittuvat suoja-alueen (hh) sisälle. Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) on pääosin maa- ja metsätalousalueiden ympäröimää aluetta kaavamerkinnöin M-5, M-4, MY-3, AM ja T. Kaavamerkinnällä AM on osayleiskaavassa osoitettu maatilojen talouskeskusten alue. Suunnitellun biokaasulaitoksen eteläpuolella on kaavamerkinnällä T osoitettu teollisuus- ja varastoalue, Rahvon teollisuusalue. Lännessä alue rajoittuu valtatie kahdeksaan (Vt 8).

Asuinrakentamiseen osayleiskaavassa osoitetut alueet sijoittuvat kauaksi biokaasulaitoksesta. YVA-selostuksessa on selvitetty hankkeen lähialueen asutus ja etäisyydet sekä lähialueen herkäät kohteet ja virkistyskohteet.

Keskuspuhdistamon sijoituspaikan läheisyyteen sijoittuu kaksi tuulivoimapuistoa. Biokaasulaitoksen itäpuolelle sijoittuvan Jokelan tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.1.2013 ja saanut lainvoiman 21.2.2013. Tuulivoimapuisto on saanut rakennusluvan 21.11.2013 ja tuulivoimapuisto on toiminnassa. Tohkojan tuulivoimapuisto on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.6.2013 ja saanut lainvoiman 15.8.2013. Tuulivoimapuisto on saanut rakennusluvan 15.4.2014 ja tuulivoimapuisto on toiminnassa.

Voimassa oleva osayleiskaavatilanne tulee päivittää ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (Tiivistelmä, 1.7 Hankkeen edellyttämät luvat/ Kaavoitus ja rakennuslupa, 5.11 Nykytila, 6.7.1 Nykytila, kuva 49 sivulla 128). YVA-selostuksessa on muutoin selvitetty vaikutukset alueen maankäyttöön.

Asemakaavatilanne Suunnitteilla oleva biokaasulaitos tulee sijaitsemaan asemakaavoittamattomalla alueella. Alueella on voimassa oleva lainvoimainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Biokaasulaitos ei ole voimassa olevan maakuntakaavan eikä yleiskaavan vastainen hanke. Biokaasulaitoshanke tukee osayleiskaavassa osoitettua käyttötarkoitusta.

Tontin nykytilanne ja biokaasulaitoksen sijoitus Hankealue on jo nykyisin jätevesilaitosaluetta. Alueelle on jo rakennettu keskuspuhdistamo, huoltohalli-, valvomo-, jätevedenpuhdistamo-, esikäsitteily-, vara-voimalaitos-, flotaatio-, jälkikäsitteily- sekä ilmastusrakennukset, korjaamohalli ja jälkiselkeytyksen laajennus. Biokaasulaitoksen rakentaminen täydentää olemassa olevaa laitosaluetta. Biokaasulaitos tulisi sijoittumaan luontevasti olemassa olevan jätevedenpuhdistamon viereen, maa- ja metsätalousalueiden ympäröivien teollisuusalueiden, maatalouskeskuksen ja turkistarha-alueen läheisyyteen, kierrätystä ja tuotteiden jatkojalostusta edistäväksi hankkeeksi, jätevedenpuhdistamon jatkokehittämiseksi.

Valtatien 8 yleisilmeen kehittämistä on edesautettu osoittamalla asemapiirroksessa jätevedenpuhdistamon/suunnitellun biokaasulaitoksen ja valtatie väliin suojapuustoa. Hankkeen toteutusvaiheessa tulee valtatie varren suojapuusto biokaasulaitoksen kohdalla säilyttää. Biokaasulaitos tulisi sijoittumaan jätevedenpuhdistamon itäpuoleiselle puustottomalle ja rakentamattomalle kompostointikentälle, kauemmaksi valtatiestä 8.

Kulkuyhteys ja liikennevaikutukset Tulevalle biokaasulaitokselle on jo valmis kulkuyhteys. Olemassa oleva liittymä keskuspuhdistamon sekä biokaasulaitoksen tontille on osoitettu Konnunsuontien kautta. Liikenteen vaikutukset ja liikennereitit on tutkittu ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Biokaasulaitoksen suhde kaupungin energiastrategiaan ja valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin Kalajoen kaupungin strategiaan sisältyy, että Kalajoki on ilmastotekojen edelläkävijä. Ympäristötietoisuus ja -vastuu näkyy mm. ilmasto- ja ympäristöystävällisissä energiaratkaisuissa. Kalajoki edistää uusiutuvan energian käyttöä ja Kalajoki tunnetaan ilmastotekojen edelläkävijänä kansallisesti ja kansainvälisesti. Biokaasulaitoksen toteuttaminen Kalajoelle on yksi osa Kalajoen kaupungin strategiaan sisältyviä ilmastotekoja. Biokaasulaitoksesta tuotteena saatava biokaasu korvaa fossiilisten liikennepolttoaineiden sekä biolannoitevalmisteet korvaavat teollisia mineraalilannoitteita. Lähialueen biojättemateriaalien hyödyntäminen on osa kestävästä kehitystä ja kierrätystä.

Biokaasulaitoshankkeen avulla paikallisista biopohjaisista jätteistä ja sivuvirroista saadaan tuotettua uusiutuvaa energiaa, maanparannusainetta ja lannoitetta, joilla voidaan korvata fossiilisia polttoaineita sekä kaupallisia epäorgaanisia mineraalilannoitteita. Hanke tukee jätteiden ja raaka-aineiden tehokasta kierrätystä, lisää kierrätyslannoitteiden käyttöä ja edesauttaa kansallisten päästötavoitteiden saavuttamista sekä vähähiilisuuden tavoitetta, lisää energia- ja lannoiteomavaraisuutta, vähentää jätteen syntyä ja lisää raaka-aineiden ja energian talteenottoa jätevirroista. Biokaasulla tuotettu energia on päästötöntä ja kotimaista ja vähentää riippuvuutta ulkomailta tuotavasta energiasta ja lannoitteista varmistaen mm. ruokatuotannon huoltovarmuutta. Biokaasuvoimalat kykenevät varastoimaan energiaa helposti ja kustannustehokkaasti, toimien myös säätövoimana vaihteleville tuuli- ja aurinkovoimille. Biokaasu on keskeisessä osassa valtakunnallisia energiastrategioita. Biokaasu nähdään yhtenä keinona saavuttaa tavoitteet energiaomavaraisuudessa ja uusiutuvan energian käytössä.

Ympäristövaikutukset Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty keinoja mahdollisten ympäristöhaittojen ehkäisemiseen ja lieventämiseen.

Mahdollisia hajuhaittoja ympäristöön pyritään ehkäisemään teknisillä ratkaisuilla ja siten, että prosessi toimii pääosin sisätiloissa, suljetuissa tiloissa ja laitos on varustettu hajunpoistolaitteistolla. Hajuhaittoja on tutkittu lisäksi hajumallinnuksella sekä normaalitilanteessa että häiriötilanteessa. Hajuhaittoja pyritään ehkäisemään hajusuodattimilla ja laitos varustetaan ongelmien/ huoltokatkojen varalta soihdutuslaitteistolla. Piha-alueiden asfaltoinnilla ja viemäröinnillä pyritään estämään kemikaalien ja käsitellyn aineksen joutuminen maaperään ja valumavesiin häiriötilanteissa.

YVA-selostuksen mukaan hankkeen ympäristövaikutukset liittyvät pääosin häiriö- ja onnettomuustilanteisiin. YVA-selostuksessa on arvioitu ja mallinnettu merkittävimmät häiriötilanteet ja vaikutukset sekä esitetty keinoja niiden lieventämiseen.

Hankkeen toteutuksessa tulee huolehtia siitä, ettei biojätteen käsittelystä eikä -kompostoinnista häiriötilanteissakaan aiheudu ympäristöhaittoja, hajuhaittoja eikä jätevesipäästöjä eivätkä alueen asuin- ja virkistysarvot heikkene. Toiminnan aikana tulee huomioida YVA-selostuksessa esitetyt ympäristövaikutuksia vähentävät toimenpiteet.

Maisemavaikutukset YVA-selostuksessa on esitetty hankkeen asemapiirros sekä alustavat havainnekuvat. YVA-selostuksessa vaikutukset maisemaan on selvitetty olemassa olevan aineiston ja maastotarkastelun perusteella ja maisemavaikutuksia arvioitu ilmakuvien, karttojen, valokuvien ja alueelle aikaisemmin tehtyjen selvitysten perusteella.

Tiedottaminen Osallistamiseen ja nähtävillä oloon on kiinnitetty huomiota vaikutusten arviointiselostuksessa mainitsemalla mm., että koko hankkeen toteutuksen ajan on tärkeää aktiivinen ja avoin tiedottaminen mm. eri vaiheiden aikataulusta ja toimenpiteistä, vaikutuksista, aikataulusta ja mahdollisista muutoksista. Riittävään lähialueen asukkaiden tiedottamiseen hankkeesta on syytä kiinnittää erityistä huomiota koko hankkeen ajan.

Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuolto lausuu asiasta seuraavaa. Melun keskiäänitaso uudisrakennusten sisätiloissa ei saa ylittää asumisterveysasetuksen (545/2015) liitteen 2 taulukon 1 ja taulukon 2 toimenpiderajoja. Kun melu on pienitajuista, sovelletaan yöaikaiseen meluun liitteen 2 taulukon 2 toimenpiderajoja. Teknisten laitteiden aiheuttama melu asuinhuoneissa ei saa ylittää liitteen 2 taulukoiden 1 ja 2 arvoja. Teknisten laitteiden yöaikaisen melun enimmäistaso LAF_{max} (klo 22—7) ei saa ylittää 33 dB.

Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuolto toteaa Kalajoen biokaasulaitos, Bio-VV Oy:n YVA-selostuksesta seuraavaa: 1) Raaka-aineiden kuljetus biokaasulaitokselle ja mahdollinen varastointi alueella on tehtävä siten, ettei aiheudu terveyshaittaa. 2) VE1) ja VE2) toteutetaan hajukaasujen puhdistuksella. 3) Häiriötilanteista tiedotetaan myös terveydensuojeluviranomaiselle.

Luonnonvarakeskuksen mukaan, ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu perusteellisesti, hankekuvaus ja alueen nykyinen toiminta sekä hankkeen tekninen kuvaus on esitetty selkeästi. Toiminnasta muodostuvien päästöjen osalta, vaikutukset maaperään ja meluun ja ääninä sekä liikenteeseen ovat hyvin kuvautuneet. Arvio, jonka mukaan normaalitoiminnasta ei arvioida tulevan merkittäviä ympäristövaikutuksia, on uskottava.

Ilmastovaikutuksissa päästövähennys on laskettu verrattuna liikenteen polttoaineena käytettävään fossiiliseen vertailuarvoon. Laitoskuvauksessa kerrotaan, että tuotetusta biokaasusta tuotetaan myös

lämpöä ja sähköä ja niille on olemassa omat vertailuarvonsa. Näiden vaikutus kokonaispäästövähennykseen on kuitenkin pieni. Sen sijaan metaanipäästö on liitteessä 5 laskettu, mutta tätä päästöä ei ole huomioitu laitoksen kokonaispäästöissä. Lisäksi RED II direktiivin mukaan biokaasun sivutuotteena syntyvällä mädätteellä ei ole lämpöarvoa, jolloin sille ei voida allokoida päästöjä tai päästövähennyksiä vaan mädätteen mahdollinen päästöhyöty tulee laskea synteettisten lannoitteiden korvaushyötyjen kautta. Näiden kahden vaikutus päästövähennykseen on kuitenkin alhainen, kokonaispäästövähennyksen ollen noin 96 %, mikä on edelleen merkittävä päästövähennys verrattuna liikenteen fossiiliseen vertailuarvoon. Hankkeen kuvauksessa mainitaan myös biokaasun tuotantoa varten kasvatettava nurmi, jonka viljelyvaikutuksia ei ole huomioitu kasvihuonekaasupäästölaskennassa.

Luonnonvarakeskuksen mukaan, ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu perusteellisesti, hankekuvaus ja alueen nykyinen toiminta sekä hankkeen tekninen kuvaus on esitetty selkeästi. Hanke edistää vähähiilisyystavoitteita tuottamalla uusiutuvaa ja kestävää polttoainetta liikenteeseen sekä parantaa lantojen käsittelyä ja kierrätyslannoitevalmisteiden käyttöä. Luonnonvarakeskus suosittelee tarkentamaan ilmastovaikutusten arviointia kasvihuonekaasupäästövähennysten osalta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto ottaa lausunnossaan kantaa seuraaviin asioihin. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa hankealue sijoittuu taajamatoimintojen (maakuntakaavamerkintä A) ulkopuolelle. Kolmannessa vaihemaakuntakaavassa alueelle on osoitettu et-j-merkinnällä jätevedenpuhdistamo. Antamassaan lausunnossa Pohjois-Pohjanmaan liitto esitti, että hankkeen suhde maakuntakaavaan merkintöineen tulee päivittää YVA-selostusraporttiin. Esitimme lisäksi, että YVA-selostusraporttiin on hyvä päivittää myös, että maakunnassa laaditaan parhaillaan Pohjois-Pohjanmaan energia ja ilmastovaihemaakuntakaavaa. Kaavaluonnos oli nähtävillä 8.8.- 23.9.2022. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen järjestetään tämänhetkisen tavoiteaikataulun mukaan syksyllä 2024 ja tavoitteena on saada vaihemaakuntakaava hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta 2024.

YVA-selostukseen on päivitetty Kalajoen hankkeen suhde Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmässä (18.1.2022), mutta edelleen puuttuu maininta käynnissä olevasta Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaprosessista.

Antamassaan lausunnossa Pohjois-Pohjanmaan liitto esitti myös mahdollisia riskejä laitoksen toiminnassa, jotka myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus yhteysviranomaisena on omassa yhteenvetolausunnossaan (16.3.2023, liite 7.) halunnut huomioida. Riskit liittyvät yhdyskuntaliikenteen sisältämiin ylimääräisiin aineisiin (lääkeaineet ja hormonit) ja niiden mahdolliseen kulkeutumiseen prosessista lopputuotteeseen ja sitä myötä esim. pelloille.

YVA-selostuksessa, Biokaasulaitoksen pääprosessit, kuva 6., esitetään, että biokaasulaitokselle tulisi kolme linjastoa, joilla käsitellään erikseen eri biomateriaalia sisältäviä syötteitä. Tällä mahdollistetaan mädätejäännöksen hyödyntäminen haluttuihin tarkoituksiin. Yhdyskuntaliikenteet käsitellään erikseen omassa linjastossa, reaktorissa 3, jolla mahdollistetaan muiden linjastojen mädätejäännöksen tai siitä jalostettavien tuotteiden käyttö maatalouskäytössä.

Yhteysviranomainen on lausunnossaan (liite 7, sivu 23/27) esittänyt, että yhdyskuntaliikenteen sisältämien aineiden kulkeutuminen prosessista lopputuotteeseen tulisi arvioida kriittisesti. YVA-selostuksen liitteessä 6. 'Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen arviointiselostusta laadittaessa', YVA-konsultti on ilmoittanut huomioonottaneensa kommentin ja edelleen tarkentanut, että yhdyskuntaliikenteen käsittelyllä tulee olemaan erillinen linjasto. Lisäksi selostuksen kappaleessa 1.6.1.5 on tarkennettu seuraavaa: *"Perusyksikön mädätejäännös (peräisin yhdyskuntajätevesiliikenteistä) voidaan hyödyntää vain sellaisella viljelymaalla, jossa kasvatetaan esimerkiksi viljaa, sokerijuurikasta, öljykasveja tai muita sellaisia kasveja, joita ei käytetä ravinnoksi tuoreena, syömällä maanalainen osa tai eläinten rehuksi. Puhdistamolietepohjaisia tuotteita voi käyttää ainoastaan pelto- ja puutarhakäytössä, viherrakentamisessa sekä maisemoinnissa, metsälevitys on kiellettyä"*

YVA-selostuksessa yhdyskuntalieteprosessilinjan mahdollisia muista prosessilinjoista poikkeavia vaikutuksia ei ole kuitenkaan arvioitu. Vaikutusten arvioinnissa voisi olla tarpeen lisätä myös arvio tämän prosessilinjan vaikutuksista, vaikka vaikutus olisikin pieni tai merkityksetön.

On hyvä, että YVA-selostuksessa on huomioitu Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021–2030 sekä hankkeen kytkeytyminen ilmastotiekartan kärkiteemoihin ja maakuntaohjelmaan sekä maakunnalliset maankäytön tavoitteet uusiutuvan energian suhteen (EMMI-hanke). Bio-VV Oy:n Kalajoen biokaasulaitos -hanke toteutuessaan toteuttaa ilmasto- ja uusiutuvan energian tavoitteita maakunnassa. Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole arviointiselostuksesta muuta huomautettavaa.

Pohjois-Pohjanmaan museo lausuu asiasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Lähin muinaisjäännös sijaitsee noin 2,7 kilometriä suunnittelualueesta koilliseen (Merikallio 2, muinaisjäännöstunnus 1000019521, tervahauta). Alue on kuulunut arkeologisen inventoinnin piiriin vuonna 2015 (Kalajoki - Keskustan osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi/Mikroliitti).

Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunut hankkeen YVA-ohjelmasta 15.02.2023. YVA-selostuksessa ei ole kuitenkaan otettu asianmukaisesti huomioon YVA-ohjelmaa koskevaa lausuntoa. Luvussa 5.5. Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön tulee todeta Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin viitaten, että hankealueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Kyseisen tiedon yhteydessä tulee mainita päivämäärä, jolloin tieto on tarkistettu muinaisjäännösrekisteristä. Lukuun tulee myös tarkentaa, että lähialueella ei ole kulttuuriympäristökohteita tai arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Termi arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet kattaa kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi sellaiset rakenteet ja paikat, joita ei lueta muinaismuistolain tarkoittamiin kiinteisiin muinaisjäännöksiin, kuten muut kulttuuriperintökohteet, mahdolliset muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Bio-VV Oy:n biokaasulaitoksen rakennushankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole kommentoitavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos lausuu asiasta seuraavaa. Kohdassa 1.7. ei ole huomioitu riittävällä tavalla jo aiemmin arviointiohjelmasta annetuissa Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen ja Tukesin lausunnoissa esitettyä biokaasun huomiointitarvetta kemikaalimäärää laskettaessa. Esitetyt vaihtoehtoiset kaasuvaramenpiteet ovat noin 3 500 m³ (syötettä 50 000 t/v) tai noin 5 000 m³ (syötettä 80 000 t/v). Biokaasun määrä jalostamatonta biokaasua on (tiheydellä 800 m³ = 1 tonni) 4,375 tonnia tai 6,25 tonnia. Biokaasun kemikaali-ilmoitusraja on 1 tonni - alle 5 tonnia eli mikäli jalostamatonta biokaasua on 800 m³ -alle 4000 m³, on siitä tehtävä kemikaali-ilmoitus pelastusviranomaiselle. Mikäli määrä on 5 tonnia tai suurempi, toimivaltaisena viranomaisena kemikaaliturvallisuuslainsäädännön osalta on Tukes. Jos varastoitava biokaasu jalostetaan pääasiassa metaania sisältäväksi biokaasuksi, kemikaali-ilmoitusraja on 0,2 tonnia - alle 1 tonni. Mikäli määrät ovat suurempia tai biokaasulaitokseen liittyy kaupallinen biokaasun jakeluasema (tankkausasema), on kohteelle haettava Tukesilta kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaista lupaa. Kaupalliselle jakeluasemalle on haettava Tukesilta myös maakaasuasetuksen (551/2009) mukaista rakentamislupaa.

Kaikki laitoksella käytettävät vaarallisiksi luokitellut kemikaalit on huomioitava kemikaali-ilmoituksen tai lupahakemuksen suhdeluvussa. YVA:ssa oli esitetty, että vaarallisiksi luokiteltujen kemikaalien käyttömäärät ovat kemikaaliluokituksen mukaan vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia (ilmoitusvelvollinen pelastusviranomaiselle), mutta siinä ei huomioitu jalostamatonta tai jalostettua biokaasua. Kohde on joko ilmoitusvelvollinen pelastusviranomaiselle tai Tukesin lupakohde, viranomaisen täsmentyminen kemikaalimäärien ja toiminnan mukaan. Raaka ja jalostettu biokaasu sekä biokaasun jakeluasema on huomioitava toiminnan laajuutta arvioitaessa.

Kohdassa 1.6.6 taulukossa 5 oli esitetty hyvin suuri määrä varastoitavaa biokaasua. Biokaasun maksimivarastointimääräksi on esitetty 3500 tonnia ja paineistetun metaanin maksimivarastointimääräksi on esitetty 2550 tonnia. Määrät on tarkastettava ja korjattava oikeiksi. Mikäli määrä pitää paikkaansa, on kohteen toiminnan laajuus kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaan turvallisuusselvityslaitos.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastolla (Ympäristöluvut -vastuualue) ei ole lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin lausunto. Laitoshankkeen YVA-selostuksessa todetaan, että hankkeen vaarallisiksi luokiteltujen kemikaalien käyttömäärät ovat Tukesin kemikaaliluokituksen mukaan vähäistä käyttöä tai sen alle. Tukes tarkentaa, että tuotantolaitoksen kemikaaliturvallisuuslain mukainen vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin laajuus määritetään laitoksella olevien kemikaalien maksimivarastointimäärien pohjalta, ei käyttömäärien pohjalta. Toiminnan laajuuden määrittämisessä kaikki tuotantolaitoksella olevat kemikaalit otetaan huomioon ns. suhdelukulaskennassa. Tukesin luparaja voi ylittyä, vaikka minkään kemikaalin maksimivarastointimäärä ei yksistään ylittäisi luparajaa. Lisätietoja toiminnan laajuuden määrittämisestä: "<https://tukes.fi/teollisuus/kemikaalilaitokset/toiminnan-laajuudenmaarittaminen>".

Toiminnan laajuuden määrittämisen pohjana on VNa 685/2015 liite 1 osat 1 ja 2. Sekä jalostamaton biokaasu (raakabiokaasu, metaanipitoisuus alle 80 %), että jalostettu biokaasu (biometaani/maakaasu, metaanipitoisuus yli 80 %) huomioidaan samassa suhdelukulaskennassa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin laajuutta määritettäessä.

Biokaasulaitoksen yhteyteen suunnitellaan biokaasun tankkausasemaa, johon tulee hakea Tukesin rakentamislupaa. Mikäli biokaasulaitos edellyttää Tukesin kemikaaliturvallisuuslupaa, biokaasun tankkausaseman rakentamislupaa voidaan hakea kemikaaliturvallisuusluvan hakemisen yhteydessä.

Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa. Väylävirasto tuo esille, että hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota hankkeen seurauksena lisääntyvän liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Myös hankkeeseen mahdollisesti liittyvien vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskit on arvioitava erityisen huolellisesti.

Väylävirasto muistuttaa hankealueen kuivatuksen tärkeydestä. Maanteiden kuivatusjärjestelmä on lähtökohtaisesti tarkoitettu ja mitoitettu vain väylän kuivatukseen eikä sivuoihin voi johtaa kuivatusvesiä.

Selostusvaiheessa ei ole kuvattu kuinka alueen hulevesijärjestely vaikuttaisi väyliin. Laajalta alueelta kertyy sen päällystämisen jälkeen runsaasti hulevesiä. Selostuksessa ei tule ilmi, miten varmistutaan siitä, että ympäröiville teille ei aiheudu tulvimisen vaaraa, eikä rakenteille tai väylien käytölle muutenkaan aiheudu haitallisia vaikutuksia alueen hulevesiolosuhteiden muuttumisen vuoksi. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee huomioida valuma-alueen olosuhteet, arvioida muodostuvien hulevesien määrä ja virtaamat, ja nämä huomioon ottaen suunnitella hulevesien kokonaishallinta. Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

MTK Keski-Pohjanmaan MTK Keski-Pohjanmaa pitää hanketta tärkeänä alueen maatalouden kiertotalouden edistämiseksi, energiaomavaraisuuden parantamiseksi sekä kiertolannoitteiden käytön lisäämiseksi. MTK Keski-Pohjanmaa pitää ympäristövaikutusten arviointiselostuksen päätelmää oikeana, ettei hankkeella olisi normaalitoiminnassa merkittäviä ympäristövaikutuksia, vaan hanke saa aikaan positiivisia ympäristövaikutuksia. Arvio vaikutuksista luonnonvarojen käyttöön on realistinen. Hankkeen onnistumisen kannalta on tärkeää, että biokaasulaitokseen saadaan tasainen syötevirta. Alueen maatalous on tässä avainasemassa. MTK Keski-Pohjanmaa pitää tärkeänä, että Bio-VV Oy jatkaa yhteistyötä alueen maatalousyrittäjien kanssa, jotta syötteiden riittävyyden varmistavat sopimukset ovat kannattavia, ja jotta syötteisiin ja rejekteihin liittyvä varastointi sekä logistiikka saadaan sujumaan.

MIELIPITEET

Mielipiteitä asiasta ei esitetty.